

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU



INDUSTRIJSKE SVOJINE

Razred 29 (2)

Izdan 1 Aprila 1932.

PATENTNI SPIS ŠT. 8753

Vereinigte Glanzstoff — Fabriken A. G. Elberfeld, Nemčija.

Postopek za močenje predilnih pogač iz umetne svile.

Prijava z dne 10. novembra 1930.

Velja od 1. junija 1931.

Zahtevana prvenstvena pravica z dne 15. januarja 1930 (Nemčija).

Dosedaj še niso poznani predlogi za močenje (žlihtanje) predilnih pogač iz umetne svile v svrhu njih neposrednega nadaljnega obdelovanja na tekstilnih strojih ali tekstilnih pomožnih strojih. Predmetni postopek daje navodilo za močenje takih predilnih pogač iz umetne svile, kakor se pridobivajo po centrifugovnem postopku med dr. v industriji viskozne svile in bakerne svile. Pogače se morejo potem v tej močeni obliki neposredno dovajati tekstilnim strojem, kakor tkalnim strojem, okroglim statvam, strojem za nogavice, dublirnim strojem in pod., ali pomožnim tekstilnim strojem. Po tem postopku, pri čemer naj se povzroči neko izvestno zlepljenje kapilarnih niti v nitnih betvah, se uporabljajo zlasti taka močila, ki vsebujejo sušiča olja. Sušiče olje povzroča po odstranitvi razredčevalnega sredstva adhezijo kapilarnih niti v nitni betvi, ne da bi povzročilo škodljivo zlepljenje same predilne pogače. Po posebni izvedbeni obliki postopka se obdelovanje z močilom uporablja šele potem, ako je nit iz umetne svile že enkrat postala suha. Položitev predilne pogače med močenjem more biti po sebi poljubna, toda pri poskusih se je pokazalo, da je nepoprečno obdelovanje v mnogo večji meri, omogočeno, ako se predilna pogača med obdelovanjem z močilom zelo enakomerno podpira in drži vzdolž celega njenega obsega. Zgradnja pogače je pri tem mnogo manj ogrožena ali pa sploh ni ogrožena,

in tudi razdelitev močila je boljša, kot v slučaju, če ne bi bila pogača na ta način enakomerno podpirana. Dobro, enakomerno in uporabljivo podpiranje pogače se pospeši že s tem, da se predilna pogača pred obdelovanjem z močilom zavije v propustne tkanine ali mrežaste ovoje. V to svrhu služijo n. pr. trobasti, tkani, iz umetne svile obstoječi ovojji odgovarjajoče velikosti, v katere se vlakne predilna pogača, nakar se konca trobe preganeta, tako da nastane obročast omot. Kakor se je ugotovilo, se more podvzeti obdelovanje z močilom s pridom tudi ob uporabi omenjenih ovojev, medtem ko se pogača namestijo na razporljive ali sploh razširljive podpiralne priprave v obliki motovil ali tuljav, ki predilno pogačo z vseh strani enakomerno prijemljejo od znotraj. Priprave v obliki tuljav te vrste so smotreno zadostno izvzete ali perforirane. Kakor se je nadalje ugotovilo, se vrši obdelovanje z močilom s pridom tudi s tem, da se predilne pogače med močenjem spravijo v koaksijalni legi v odgovarjajoče majhne smotreno perforirane trčalke in se v njih obdelujejo z močilnim sredstvom, pri čemer se prebitek močilnega sredstva takoj more odstraniti potom odtrčanja. Nanašanje močilne tekočine na predenine se more vršiti n. pr. potom potopitve v tekočini, potom pocurljevanja z njo ali potom obdelovanja s pršenjem oz. sršenjem. Izsušenje močilnega, raztopilnega ali razredčevalnega sredstva

se more še izvršiti, medtem ko mrežasti ovoj še obdaja pogačo. More se tudi že izvršiti, ko se pogača nahaja še na podpiralnih pripravah v obliki motovil ali tuljav, ali slednjič tudi že v trčalki oblike predilnega lonca. Kot take majhne trčalke se morejo uporabljati med dr. navadni predilni lonci odgovarjajoče velikosti.

Kot močilne tekočine so primerne prednostno emulzije sušičih olj ali tudi raztopine sušičih olj v organskih tekočinah. Kot sušeča olja prihajajo med dr. v poštev laneno olje, konopno olje, lesno olje. Kot organske raztopine so prikladne med dr. bencin, tetrachlorogljik in podcetni halogenirani ogljikovodiki in pod. lažje izparljiva, po sebi znana raztopilna sredstva za označena sošeča olja. V slučaju, da se uporabljajo vodene emulzije olj, se morejo za proizvodnjanje emulzij uporabljati primerni emulgatorji, kakor alkyilirani naphthol-derivati. Zmesem močil se morejo pridajati tudi dopolnjujoči dodatki v obliki več ali manj velikih količin voskov, kakor čebeljega voska, japonskega voska, zemnega voska ali smol, izvestnih masti, kakor loja, stearina, tudi glicerina in mil, parafina.

Potem ko so bile predilne pogače obdelovane z močilno tekočino, se raztopilne ali emulgirane tekočine, v kolikor niso bile odstranjene že potom trčanja, odstranijo z izsušenjem v odgovarjajočih sušilnih prostorih.

Čim so raztopilne ali emulgirne tekočine zapustilne pogačo, se nadaljuje strdilni proces sušičih olj, pri čemer se šele dovede do kraja hoteno zlepljenje kapilarnih niti v nitni betvi. Ta slednji proces dovezanja se more pospešiti s tem, da se predilne pogače izdatno zračijo, eventualno podvržejo šibki obdelavi z ozonom, ali da se pospeši sposobnost sušenja lanenega olja že pred uporabo s po sebi znanim kuhanjem ali potom dodatka sikativov. V onih slučajih, kjer se uporabljajo lahko izpuhtljiva raztopilna sredstva, je smotreno zatvoriti aparate za obdelovanje z močilom in sušilne aparate in podvzeti v odgovarjajočih slučajih po sebi znane ukrepe za zopetno pridobivanje raztopilnih sredstev.

Patentni zahtevi:

1. Postopek za močenje predilnih pogač iz umetne svile v svrhu njih neposrednega nadaljnega obdelovanja na tekstilnih strojih ali tekstilnih pomožnih strojih, označen s tem, da se predilne pogače obdelujejo z močilom, ki vsebuje olja, katera zlepijo kapilarne niti v nitni betvi, zlasti sušeča olja.

2. Postopek po zahtevu 1., označen s tem, da se obdelovanje z močilom podvzame po prvem sušenju predilne pogače.

3. Postopek po zahtevih 1 in 2, označen s tem, da se obdelovanje z močilom podvzame, medtem ko se predilna pogača po celi dolžini njenega obsega enakomerno podpira.

4. Postopek po zahtevih 1 do 3, označen s tem, da se predilna pogača v svrhu močenja zavije v propustne tkanine ali režaste ovoje.

5. Postopek po zahtevih 1 do 4, označen s tem, da se predilna pogača med močenjem in v danem slučaju sušenjem drži od znotraj po podpiralnih pripravah v obliki motovil ali tuljav.

6. Postopek po zahtevih 1 do 4, označen s tem, da se predilna pogača v svrhu močenja dovede v koaksialni legi v odgovarjajoče majhne, smotreno perforirane trčalke v obliki predilnih loncev in se v njih obdeluje z močilnim sredstvom in da se prebitok močilne tekočine odstrani z odrčanjem.

7. Postopek po zahtevih 1 do 6, označen s tem, da se kot močilne tekočine uporabljajo emulzije sušičih olj ali raztopine sušičih olj v organskih tekočinah.

8. Postopek po zahtevih 1 do 7, označen s tem, da se oksidacija sušečega olja na močenih nitih, zlasti po odstranitvi raztopilnega sredstva za močilo, pospešuje potom dodatnih sredstev, kakor z naknadnim zračenjem ali obdelovanjem z ozonom ali s prethodnim dodatkom sikativov k sušičim oljem.